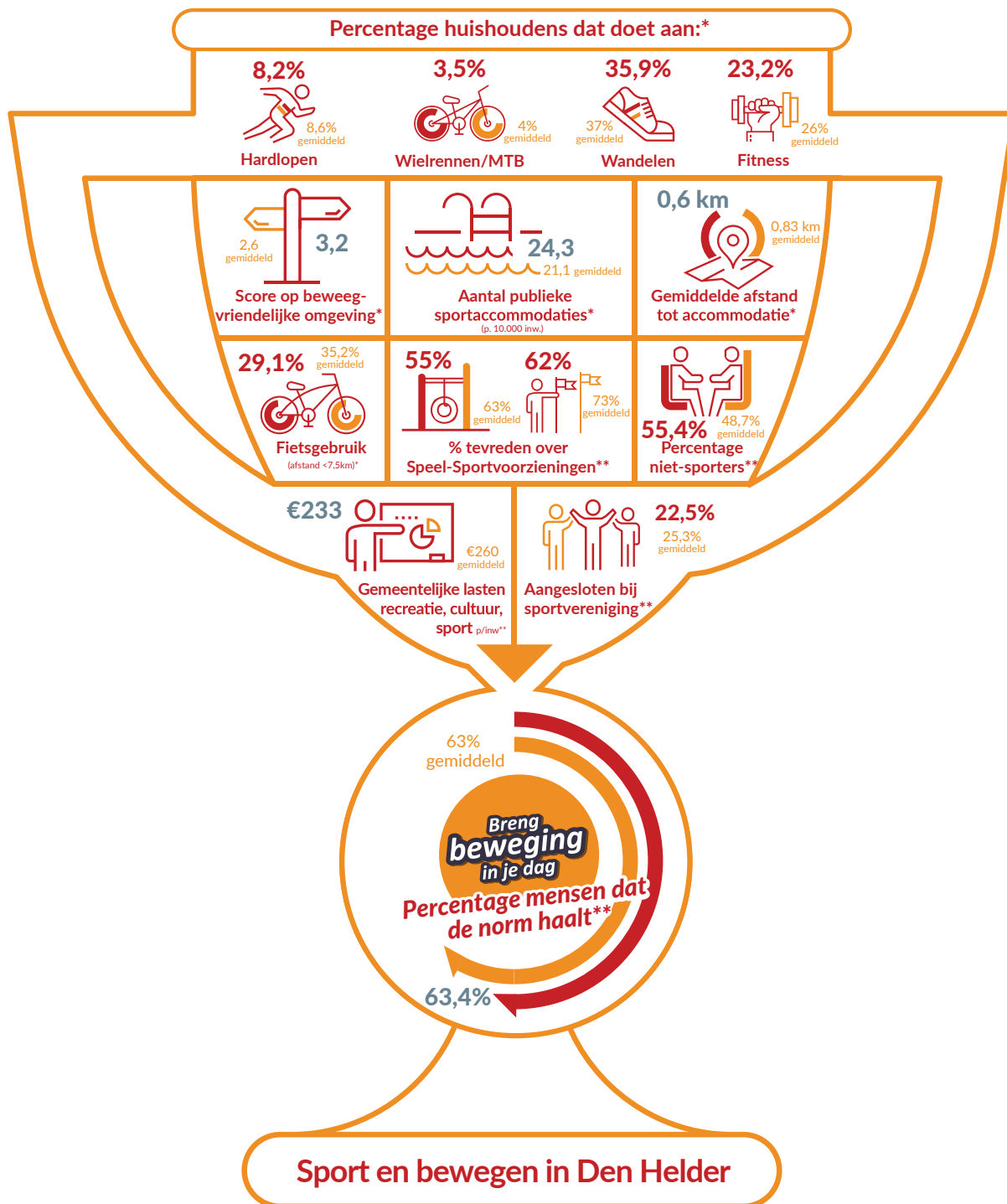






# Inhoudsopgave

Beleidskader sport 'Den Helder beweegt vooruit' .....	5
1. Vitale verenigingen .....	7
2. Bewegvriendelijke openbare ruimte .....	10
3. Bereiken van maatschappelijke doelstellingen .....	12
4. Onderwijs, de basis voor het sport en bewegen .....	14
5. Accommodaties .....	15
Actieplan .....	17



Bron: Kenniscentrum sport (2018)

# Beleidskader sport 'Den Helder beweegt vooruit'

**Den Helder is een aantrekkelijke stad om te wonen, te werken en te bezoeken. Het stadshart en Willemsoord, de Stelling van Den Helder, Huisduinen, De Helderse Vallei, Julianadorp en onze natuur met zowel strand, bos, duinen als polders zijn plekken waar je graag wilt verblijven. Daarnaast zijn voorzieningen voor sport, cultuur en recreatie een basis voor een levendige stad.**

In Den Helder zijn we blij met alle sport en sportvoorzieningen die er al zijn. De basis is op orde: er zijn publieke sportaccommodaties verspreid over de wijken, het onderhoud is op niveau, de leefomgeving nodigt uit tot sporten en bewegen en er zijn verschillende sport gerelateerde projecten met een sociale doelstelling.

Wel zijn verbetering op een aantal zaken wenselijk en is er een aantal aandachtspunten. Dit betreft onder meer de vitaliteit van verenigingen, multifunctioneel gebruik van sportvoorzieningen en verduurzaming van sportvoorzieningen. Daarnaast verandert de manier van sporten van mensen, er is een ontwikkeling gaande van minder verenigingsdeelname naar meer individuele sportactiviteiten.<sup>1</sup>

Het stimuleren van sport en bewegen blijft een voortdurend aandachtspunt. Op dit moment haalt 63,4% van onze inwoners de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (om een goede gezondheid te behouden is het gewenst tenminste vijf dagen per week 30 minuten matig intensieve lichaamsbeweging te hebben). Dit ligt op de lijn van het gemiddelde in Nederland en vormt hiermee een goed uitgangspunt. Tegelijkertijd is er de trend dat we steeds meer 'zitten' in ons dagelijks leven. Daarom is blijvende aandacht nodig voor sport en bewegen. Verder is onze ambitie dat nog meer inwoners de norm te halen. De waarde van sport is immers groot.



Inclusief sporten en bewegen



Duurzame sportinfrastructuur



Vitale aanbieders



Positieve sportcultuur



Van jongs af aan vaardig in bewegen

De waarde van sport voor zowel het individu als onze samenleving is groot. Het geeft plezier en ontspanning, kan bijdragen aan een gevoel van eigenwaarde en zelfvertrouwen, draagt bij aan de sociale ontwikkeling, is goed voor de gezondheid, heeft een preventieve werking bij het voorkomen van onder meer ziekten en gedragsproblematiek, creëert sociale samenhang en draagt bij aan de leefbaarheid in een stad.

<sup>1</sup> Bron: RIVM. Onderzoek 'Sport Toekomst Verkenning - De drijvende krachten van sport en bewegen'.

## SPORTAKKOORD DEN HELDER

Op 5 november 2019 is het lokaal sportakkoord ondertekend door 24 lokale partijen en door 35 lokale partijen ondersteund (tussen de 65% en 70% van de betrokken partijen is sport gerelateerd). Het lokaal sportakkoord is een uitwerking van het nationaal sportakkoord. Het doel van het nationaal sportakkoord is om sport te versterken en de maatschappelijke kracht van sport optimaal te benutten. In het lokaal sportakkoord hebben de gemeente, lokale sportaanbieders en lokale maatschappelijke partners de gezamenlijke ambities en activiteiten op de volgende vijf pijlers uit het nationaal sportakkoord uitgewerkt:



Daarnaast zijn de volgende lokale en algemene ontwikkelingen van belang:

- **Helders Perspectief:** Den Helder is volop in beweging. Het bedrijfsleven floreert, het aantal vacatures neemt toe en door de energietransitie boren we nieuwe markten aan. Om de kansen die er zijn te verzilveren is het van belang dat we voor een aantal randvoorwaarden zorgen: goed onderwijs dat aansluit bij de behoeften van de bedrijven in onze stad, voldoende soorten woningen en een aantrekkelijke stad met goed voorzieningenniveau waar het fijn is om te wonen en verblijven. Sportvoorzieningen en –beleving in de stad zijn, naast cultuur en evenementen, belangrijke basisvoorzieningen die bijdragen aan een aantrekkelijke stad.
- **Sociaal domein:** Sinds 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet, Participatiewet en WMO. De eerste jaren hebben we in Den Helder de focus gehad op (zorg)continuïteit richting onze inwoners en de beheersbaarheid van de kosten. Met het nieuwe sociaal beleidskader 'Het sociale verhaal van Den Helder' dat in december 2019 is vastgesteld, verschuift de inzet nu naar transformatie van de hulp, zorg en ondersteuning. Dat betekent meer preventief werken, meer regie op de gehele keten en slimmer omgaan met de inzet van middelen. De verwachting is dat dit gaat leiden tot effectiever werken, betere resultaten voor onze inwoners en betere beheersing van de kosten. Sport is goed in te zetten op onder meer preventie en vroegsignalering, één van de vier focuspunten uit het sociaal beleidskader. Daarnaast zorgt sport voor het letterlijk in beweging brengen van mensen die al langere tijd afhankelijk zijn van een uitkering. Het kan zelfs een eerste stap naar werk betekenen

- **Wijkgericht werken:** het wijkgericht werken heeft als doel de voorzieningen en participatie dicht bij de bewoners te brengen, waarbij het sociale netwerk in de wijken en buurten geborgd is. Sport kan direct in de wijken worden georganiseerd aansluitend op de behoefte van inwoners. Daarnaast heeft sport een verbindend element (sociale cohesie).
- **Duurzaamheid:** we hebben de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Dit geldt ook voor de sportaccommodaties (zowel het gemeentelijk bezit als het bezit van verenigingen of organisaties zelf).



## Aan de slag met de Omgevingswet

- **Omgevingswet:** Met de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2021 wordt de gemeente expliciet verantwoordelijk voor een gezonde en veilige leefomgeving. Een beweegvriendelijke openbare ruimte is hierbij een aandachtspunt waarbij er een specifieke relatie is met sport.

In dit beleidskader worden bovenstaande ontwikkelingen en aandachtspunten verder uitgewerkt aan de hand van de volgende onderwerpen:

1. Vitale verenigingen
2. Beweegvriendelijke openbare ruimte
3. Bereiken van maatschappelijke doelstellingen
4. Onderwijs; de basis voor het sport en bewegen
5. Accommodaties

# 1. Vitale verenigingen

Zoals in de inleiding al vermeld is, neemt de deelname aan het verenigingsleven af. Toch blijft het verenigingsleven een uitvalsbasis voor sportactiviteiten van met name de jeugd. We blijven ernaar streven in Den Helder vitale sportverenigingen te hebben. Vitaliteit wordt door het Mulier Instituut gedefinieerd als de organisatiekracht (bestaat uit vijf criteria: leden, kader, beleid, accommodatie, financiën) en de maatschappelijke oriëntatie (bestaat uit twee criteria: maatschappelijke activiteit en maatschappelijke intentie) die verenigingen kunnen en willen vervullen. Middels de verenigingsmonitor is er onderzoek gedaan naar de vitaliteit van de sportverenigingen in Den Helder<sup>2</sup>. De resultaten van het onderzoek zijn samengevat in onderstaande afbeelding.

Om de vitaliteit van verenigingen verder te stimuleren zetten we in op een uitbreiding van de inzet van de buurtsportcoach (meer FTE). Daarnaast vormt het subsidie- en tarievenbeleid een instrument om de vitaliteit van de verenigingen verder te stimuleren. Tot slot zetten we in op een gezonde sportomgeving bij de verenigingen.

## Buurtsportcoach

Buurtsportcoaches hebben in de gemeente en wijk de taak om meer mensen te laten sporten en bewegen in de buurt. De buurtsportcoach kan voor verschillende taken worden ingezet zoals:

### *Verenigingsondersteuning ten behoeve van versterken van de organisatiekracht*

Voor de kwetsbare verenigingen op het gebied van organisatiekracht kunnen buurtsportcoaches een ondersteunende rol spelen. Dit kan op verschillende manieren vorm worden gegeven. Zo kunnen zij verbanden leggen tussen sportverenigingen onderling. Wanneer organisaties meer samenwerken (bijvoorbeeld door het gezamenlijk organiseren van activiteiten en het gezamenlijk benutten van de accommodatie) kunnen kosten, inkomsten en vrijwilligers worden gedeeld. Daarnaast richten buurtsportcoaches zich op het helpen versterken van de organisatiekracht verenigingen (denk aan het omgaan met kwetsbare mensen, maar ook zorgen voor voldoende vrijwilligers en de financiën op orde). Verder kunnen de buurtsportcoaches verenigingen stimuleren om hun maatschappelijke oriëntatie te verbreden. De inzet van de buurtsportcoach hierbij is aanvullend op de lijn die via het lokaal sportakkoord al is ingezet, waarbij ook acties zijn opgenomen gericht op het verbreden van de maatschappelijke oriëntatie en activiteiten van verenigingen.



### *Stimulering open club en maatschappelijke oriëntatie*

Een open club kenmerkt zich door een open houding van de sportvereniging, dit betekent dat zij een bredere maatschappelijke oriëntatie hebben en zich op meer zaken dan alleen het reguliere sportaanbod richten. Een vereniging vormt een open club door een ontmoetingsplek te zijn waarbij eigen leden, regelmatige bezoekers en de buurtbewoners uitgenodigd worden om te sporten en/of andere activiteiten te ondernemen op de sportparken/ accommodaties. Het betekent echter niet dat de sportparken –accommodaties ieder moment openbaar toegankelijk zijn. Buurtsportcoaches ondersteunen verenigingen bij het aangaan en/of verbreden van hun samenwerking met maatschappelijke partners door onder andere verbanden te leggen tussen sportverenigingen met andere maatschappelijke partners (zoals zorg- en welzijnsorganisaties, kinderopvang, onderwijs en eventueel commerciële sportaanbieders en het bedrijfsleven). Met als achterliggend doel een passend sport- en beweegaanbod voor alle doelgroepen in de wijk te laten ontstaan. Dit aanbod kan zowel in de wijk (buurt- en wijkhuizen) zijn als op de sportparken of in de accommodaties van verenigingen. Door dit (deels) ook op de sportparken en in de accommodaties van verenigingen plaats te laten vinden wordt dit meer een plek van belang. Bijkomend voordeel is dat dit alles kan leiden tot ledenbinding (behoud en/of groei), meer 'reuring' op de vereniging en een bredere basis voor continuïteit van een vereniging.

<sup>2</sup> Bron: Mulier Instituut - Verenigingsmonitor Den Helder 2019

## Bevindingen verenigingsmonitor Den Helder 2019

### Organisatiekracht

Zes op de tien verenigingen in de gemeente Den Helder scoren 'voldoende' tot 'goed' op organisatiekracht (63%). Deze verenigingen zijn in staat om het sportaanbod voor de (potentiële) leden te organiseren. Ter vergelijking, in Nederland scoort 67 procent van de verenigingen voldoende tot goed. Met name middelgrote verenigingen (100-250 leden) scoren goed in Den Helder. Per criterium waren de resultaten voor de verenigingen uit Den Helder als volgt:

- **Leden:** de Helderse clubs scoren relatief goed op het aantal leden (82% scoort voldoende tot goed op dit criterium, landelijk is dat 77%). Echter hebben met name de grote clubs zorgen over het aantal leden naar de toekomst toe.
- **Kader:** het kader gaat onder meer over vrijwilligers. Een kwart van de verenigingen heeft onvoldoende vrijwilligers (landelijk is dat 18%). Er wordt met name problematiek ervaren om voldoende trainers te vinden. Ook het vinden van bestuursleden vormt een aandachtspunt.
- **Beleid:** Meer dan de helft van de verenigingen heeft een beleidsplan. Dit richt zich vaak op (behoud van) leden, vrijwilligers en het verenigingskader. Opvallend is dat financiën maar bij een deel van de verenigingen aandacht krijgt in het beleidsplan. Ook andere activiteiten zoals het opzetten van aanvullende diensten, het aantrekken van specifieke doelgroepen en samenwerking met andere partijen krijgen binnen verenigingen in Den Helder minder aandacht.
- **Accommodatie:** driekwart van de verenigingen heeft een eigen accommodatie en kantine. Bij verenigingen zonder accommodatie worden meer uitdagingen met de accommodatie (zoals beschikbaarheid en de staat van de voorziening) gezien. Ongeveer 60% is tevreden over de accommodatie (iets minder dan landelijk).
- **Financiën:** Ongeveer de helft van de verenigingen in Den Helder beschrijft haar situatie als financieel gezond (landelijk is dat 71%). Een op de tien verenigingen heeft jaarlijks geen positief financieel resultaat (dit is vergelijkbaar met landelijk). Dit speelt in Den Helder enkel bij de grote verenigingen.

### Maatschappelijke oriëntatie

Maatschappelijke activiteit staat voor de mate waarin verenigingen actief een maatschappelijke rol vervullen en maatschappelijke intentie staat voor de houding van verenigingen ten opzichte van een actieve bredere

maatschappelijke rol. Ongeveer 40% van de verenigingen is maatschappelijk actief. Daarnaast scoort bijna de helft van de verenigingen een voldoende op maatschappelijke oriëntatie. Dat betreft met name de grotere verenigingen, verenigingen met een eigen accommodatie en buitensportverenigingen. Aangezien de maatschappelijke intentie bij veel sportverenigingen in gemeente Den Helder hoger is dan de maatschappelijke activiteit, is er een basis om het aantal verenigingen met een meer maatschappelijke oriëntatie te laten toenemen. Kansen worden onder meer gezien voor:

- **Samenwerking verbreden:** De meeste verenigingen blijken interesse te hebben om hun samenwerkingen te verbreden. De partners die het vaakst worden genoemd zijn buurt/wijk/welzijnsorganisaties (41% van de verenigingen heeft interesse en werkt nog niet met deze organisaties samen), Jeugdfonds Sport Den Helder (30% van de verenigingen heeft interesse en werkt nog niet met deze organisaties samen) en na-en buitenschoolse opvang (30% van de verenigingen heeft interesse en werkt nog niet met deze organisaties samen).
- Een meerderheid van de sportverenigingen (59%) biedt geen faciliteiten en voorzieningen aan voor niet-leden en andere organisaties. Een derde van de verenigingen (37%) zegt in de toekomst hun faciliteiten en voorzieningen wel aan anderen te willen aanbieden.
- Kijkend naar de aandachtspunten voor de korte en lange termijn, willen verenigingen in gemeente Den Helder in de toekomst meer inzetten op het aanbieden van activiteiten voor kwetsbare doelgroepen (59%) en het bevorderen van de sportdeelname van andere (doel)groepen dan reguliere leden (45%).

### Totale score vitaliteit

Het is iets beter gesteld met de vitaliteit van de verenigingen in gemeente Den Helder dan landelijke het geval is. Vier op de tien verenigingen in gemeente Den Helder (41%) kunnen worden beschouwd als vitale verenigingen en scoren 'goed' of 'voldoende' op beide indexen. Deze verenigingen zijn krachtig in hun organisatie en zijn maatschappelijk georiënteerd. Landelijk kan een kwart van de verenigingen (25%) als vitale vereniging worden beschouwd. Drie op de tien verenigingen (29%) scoren op zowel organisatiekracht als maatschappelijke oriëntatie onder de maat: dit zijn kwetsbare verenigingen. Dit zijn overwegend kleine verenigingen en binnensportverenigingen.



### Subsidie- en tarievenbeleid (sportbesluit 2010)

In 2010 heeft de gemeenteraad het subsidie- en tarievenbeleid vastgesteld. Deze is in 2015 geëvalueerd en loopt tot en met 2020:

- Subsidie voor verenigingen met meer dan 50 leden. De subsidie wordt berekend op basis van het aantal leden die 23 jaar of jonger zijn en 60 jaar of ouder.
- De subsidie moet worden ingezet op:
  - Accommodatie
  - Kadertraining
  - Bijzondere doelgroepen
- De tarieven voor de huur voor de gemeentelijke buitensportparken bedraagt 15% van de onderhouds- en investeringskosten.

### Subsidiebeleid

Om de maatschappelijke oriëntatie van verenigingen te stimuleren, kunnen we ons in het subsidiebeleid meer richten op de maatschappelijke activiteiten. Het huidige subsidie en tarievenbeleid loopt tot en met 2020. Na afloop van het huidige subsidie - en tarievenbeleid wordt de focus op maatschappelijke opbrengst meegenomen. Dit kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld door extra punten te geven wanneer een vereniging maatschappelijke activiteiten onderneemt of door een verplichting om de subsidie zelf meer in te zetten voor maatschappelijke activiteiten of projecten. De precieze wijze waarop dit vorm krijgt volgt wanneer volgend jaar het huidige subsidiebeleid geëvalueerd wordt en vervolgens het beleid voor de komende jaren wordt uitgewerkt.



### Gezonde sportomgeving

We willen een gezonde leefstijl stimuleren. Om te komen tot gezonde accommodaties zijn de projecten rookvrije accommodaties en gezonde kantine (NIX18) opgezet. Inmiddels is er een aantal verenigingen rookvrij en is er één vereniging met een gezonde kantine. Voor de komende jaren richt onze inzet zich op het stimuleren van verenigingen om een gezonde sportomgeving te creëren. Deze bestaande projecten worden doorgezet en we zetten verder in op:

1. Advisering en kennisverspreiding door de buurtsportcoach. Een veel gehoord signaal van de sportverenigingen is dat zij een verlies van inkomsten vrezen wanneer er over wordt gegaan op een gezonde kantine. De buurtsportcoach kan met verenigingen meedenken hoe een gezonde kantine vormgegeven kan worden met daarbij ook een focus op de inkomsten.
2. Verenigingen kunnen gebruik maken van clubcoaching door een Team:Fit coach. Deze begeleiding is één op één per vereniging en gaat in op één of alle onderwerpen van de Gezonde Sportomgeving. De begeleiding is daardoor op maat. De coach begeleidt de sportvereniging in het maken en borgen van alcoholbeleid, rookvrije omgeving en gezonde alternatieven in de sportkantine. De clubcoach van Team:Fit Coach is een onderdeel van de services die door sportbonden, NOC\*NSF en NL-Actief worden aangeboden ter ondersteuning van het nationaal sportakkoord.



## 2. Beweegvriendelijke openbare ruimte

**De gemeente Den Helder biedt veel mogelijkheden om te sporten en bewegen in de openbare ruimte. Zo beschikken we over vele kilometers strand, dijk en duinen, biedt de zee vele mogelijkheden en zijn er parken en trap- en speelvelden.**

### Quelderduijn

Quelderduijn is een sport- en recreatiepark in De Schooten. Het park biedt de mogelijkheid om te recreëren, te sporten of bewegen en evenementen te organiseren. Er zijn onder andere tennisbanen, een mountainbikeroute en een skatepark welke voor iedereen toegankelijk zijn. Het park biedt mogelijkheden om sport- en beweefaciliteiten uit te breiden.



#### *Uitgangspunt:*

Quelderduijn blijft de status als sport- en recreatiepark behouden. Dat betekent dat de bestaande faciliteiten worden onderhouden en waar gewenst nieuwe voorzieningen toegevoegd kunnen worden.

### Beweegtuinen

Beweegtuinen zijn aangelegd om met name senioren te stimuleren om regelmatig, op ongedwongen manier en met plezier te bewegen. Tegelijkertijd laten oefeningen zich direct vertalen naar het beter functioneren in het dagelijks leven en laten ouderen zich zelfverzekerder voelen in hun algemeen dagelijks handelen. In de praktijk functioneren de beweegtuinen niet waarvoor ze bedoeld zijn. De beweegtuinen bij verpleeghuizen Den Koogh en Buitenveld worden niet of nauwelijks gebruikt. De beweegtuin in het Timorpark wordt wel gebruikt, maar niet door de doelgroep. Hetzelfde geldt voor de beweegtuin bij Boerderij De Schooten. Doordat de beweegtuinen niet het eigendom zijn van de gemeente, hebben wij er geen directe invloed op. Wel vormt het een optie voor de buurtsportcoach om het gebruik meer te faciliteren.

### Trapveldjes

In diverse wijken zijn trapveldjes aangelegd. Deze bestaan over het algemeen uit een grasveld met doeltjes. De trapveldjes worden goed gebruikt door de jeugd uit de betreffende wijken.

### Cruyff Court

In Nieuw Den Helder ligt een Cruyff Court. Het Cruyff Court is aangelegd onder auspiciën van de Cruyff Foundation. Een Cruyff Court is een veilige ontmoetingsplek waar kinderen kennis maken met het belang van saamhorigheid, vriendschappen sluiten, hun eigen talenten ontdekken en ervaren hoe het is om te winnen en verliezen. Kinderen kunnen allerlei sporten beoefenen en deelnemen aan activiteiten welke worden begeleid door Cruyff Foundation Coaches. In Den Helder is één van de buurtsportcoaches getraind als Cruyff Foundation Coach. Samen met diverse organisaties uit de buurt worden wekelijks activiteiten georganiseerd.



### Speelkooi Vinkenterrein

De speelkooi op het Vinkenterrein wordt goed gebruikt door jongeren in de omliggende wijken. Bij de ontwikkeling van het Vinkenterrein krijgt de speelkooi een definitieve plek.

### Beweegvriendelijke wandel- en fietsroutes

De inrichting van de openbare omgeving kan een belangrijke rol spelen in het stimuleren van gezond gedrag. Daarnaast helpt een beweegvriendelijke omgeving om elkaar te ontmoeten. Dat bevordert de sociale cohesie in een wijk. Zeker voor de kwetsbaardere

inwoners, zoals ouderen. Een aandachtspunt hierbij is het goed onderhouden van de paden zodat inwoners er veilig gebruik van kunnen maken.

Een beweegvriendelijke omgeving is een omgeving:

- met voorzieningen (plekken) in de openbare ruimte waar mensen spelen, bewegen, sporten, ontmoeten en zich verplaatsen;
- waarin gebruikers worden gestimuleerd zich actief te verplaatsen en te bewegen, te spelen en te sporten, daartoe ook aangezet door onder andere voorlichting;
- waar aan de voorzieningen een activiteitsaanbod is gekoppeld, zodat er duurzaam gebruik van wordt gemaakt;
- die schoon, heel en veilig is;
- die uitdagend is;
- die toegankelijk is ingericht;
- die tot stand is gekomen vanuit commitment bij de gebruikers en door samenwerking tussen publieke, private en particuliere partijen.



#### **Uitgangspunten:**

- Bij de (her)inrichting van de openbare omgeving rekening houden met een beweegvriendelijke omgeving.
- Relatie Omgevingsvisie en gebiedsgerichte aanpak. Bij het vormgeven en uitvoeren van de Omgevingsvisie en de plannen gebiedsgerichte aanpak nemen we de volgende uitgangspunten mee:
  - Iedere wijk heeft een buitensportpark
  - Uitdagende en beweegvriendelijke routes
  - Beweegvriendelijke openbare ruimte



#### **Recreatie en toerisme**

Sportieve activiteiten zijn een populaire vorm van vrije tijdsbesteding. Gezond zijn en blijven is steeds meer van invloed op de besteding van vrije tijd. Dit geldt zowel voor onze inwoners als voor toeristen. Steeds vaker richten mensen zich tijdens vakanties of weekendjes weg op sport. Zoals hierboven beschreven biedt onze openbare ruimte veel mogelijkheden voor beweging (denk aan strand, zee, duinen, bos, polder en parken). Om het voor recreatie en toerisme aantrekkelijk te houden en verder te versterken zijn er de volgende kansen:



- Uitbreiding van routenetwerken wanneer er sprake is van ontbrekende schakels of vernieuwende routes. Een routenetwerk heeft recreatieknooppunten met start-, opstap- of overstappunten voor fiets-, wandel- of vaartochten en/of andere (sportieve) activiteiten. Een wens is om de kanoroute verder uitbreiden (zodat er een rondje Stelling gemaakt kan worden);
- Uitdagende routes voor wandelen, hardlopen, skaten, skeeleren, fietsen, mountainbiken, MTB, varen en paardrijden op pijl houden en uitbreiden waar de mogelijkheid zich voordoet;
- Initiatieven voor sportieve evenementen faciliteren en stimuleren.



### 3. Bereiken van maatschappelijke doelstellingen

**Zoals ook in het nieuwe sociaal beleidskader 'Het sociale verhaal van Den Helder' beschreven, draagt sport op verschillende manieren bij aan het sociale verhaal van Den Helder:**

1. Sport als doel. Wanneer je sport als doel hebt, gaat het om presteren. Je traint voor een wedstrijd en die wedstrijd wil je winnen! De sport zelf is voor jou het doel op zich.



2. Sport als middel. Sport helpt om sociale contacten op te doen en draagt bij aan het verkrijgen van een gezond(er) leven. Daarnaast biedt het kansen voor het aanleren van vaardigheden en kennis. Tot slot kan het als middel worden ingezet om zelfvertrouwen op te bouwen en mensen aan een ritme te helpen, zodat zij vervolgens weer geschikt zijn om het actieve en/of werkzame leven in te stappen. Vanuit het sociaal domein hebben er de afgelopen jaren verschillende projecten plaatsgevonden op het gebied van sport als middel gericht op:

- Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG). Hierbij wordt ingezet op een samenleving waarin kinderen en jongeren opgroeien in een gezonde omgeving met structureel aandacht voor een gezonde leefstijl in het algemeen en voor een gezond gewicht in het bijzonder.
- Sportstimulans. Er worden sportactiviteiten voor een gezonde leefstijl gestimuleerd door onder andere een aanbod van sport, spel en beweegactiviteiten voor na schooltijd en in de vakanties. Ook zijn er bijvoorbeeld een wekelijkse wandelgroepen.
- Stageplekken, clinics en voorlichting.

- Begeleiding van jongeren. Twee projecten zijn inmiddels afgerond. Via het project Sportwerkt ontvingen jongeren intensieve begeleiding om een gezonde leefstijl te krijgen en zo sociale vaardigheden ontwikkelen, hun conditie verbeteren en structuur en ritme op doen.. Daarnaast werden jongeren via het project Turnover via een intensief programma geholpen weer grip op hun toekomst te krijgen aan de hand van een fysiek en mentaal programma.
- Om sport voor alle kinderen toegankelijk te maken, is er het Jeugdfonds Sport Den Helder. Het Jeugdfonds Sport Den Helder betaalt onder meer de contributie voor kinderen en jongeren uit gezinnen waar te weinig geld is om te sporten.



#### **Uitgangspunten en aandachtspunten**

Aan de hand van de lopende projecten is er ervaring opgedaan met het inzetten van sport om verschillende maatschappelijke doelstellingen te bereiken zoals gezonde(re) inwoners en het in de eigen kracht zetten van mensen. Op basis hiervan zijn er twee beleidsuitgangspunten:

1. Van de bestaande projecten is de pilotfase voorbij. Projecten worden alleen doorgezet als er voldoende resultaat wordt geboekt. Ook bij het opstarten van nieuwe projecten zetten we in op een duidelijk evaluatiemoment, zodat de opbrengst goed gemonitord kan worden en op basis daarvan besluitvorming plaats kan vinden voor het wel of niet doorgaan met projecten.

2. De komende jaren wordt de keuze voor projecten gebaseerd op de uitgangspunten van het sociaal beleidskader 'Het sociale verhaal van Den Helder', waarbij meer proactief ingezet wordt op het ontwikkelen van projecten. Daarbij zijn er de volgende aandachtspunten:

- Meer inzet op preventie en vroegsignalering zodat onze inwoners tijdig worden geholpen als het wat minder goed met ze gaat en waar mogelijk voorkomen kan worden soms dat problematiek verergerd en/of (zware) maatwerktrajecten ingezet moeten worden.
- Inzet op een totaalaanpak: er wordt breder gekeken naar de uitdagingen of problematiek bij een individu en/of gezin waardoor de juiste hulp geboden kan worden en de kans op structurele verbetering van een situatie het grootst is. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een sluitende ketenaanpak voor kinderen met overgewicht. Dit betekent dat overgewicht in een vroeg stadium gesignaleerd wordt en dat zorgbehoevende kinderen/jongeren en hun ouders direct op de plek terecht komen waar zij gepaste ondersteuning ontvangen. Dit lukt alleen wanneer lokale sleutelfiguren uit zowel preventie als zorg hierin betrokken worden zoals scholen, jeugdgezondheidszorg en eerstelijnszorg maar ook kinderartsen, thuiszorg, gezondheidscentra, sociale wijkteams etc. Door een brede aanpak kan er ook naar andere zaken worden gekeken. Zo hebben kinderen met overgewicht en hun ouders vaak te maken met belemmerende factoren om tot een gedragsverandering te komen dat leidt naar een gezond gewicht. De belemmerende factoren, zoals bijvoorbeeld pestgedrag of schuldenproblematiek, moeten eerst beheersbaar zijn voordat de situatie met overgewicht aangepakt kan worden.
- Behalve de focus op mensen maatschappelijk perspectief bieden door middel van sport gaan we ook inzetten op specifieke doelgroepen zoals jeugd, ouderen, minima en asielzoekers.



## 4. Onderwijs, de basis voor het sport en bewegen

**Bewegingsonderwijs is van belang voor de motorische, sociale en cognitieve ontwikkeling van kinderen op de basisschool. Kinderen leren bewegen draagt bij aan een actieve en gezonde leefstijl van kinderen. Scholen zijn vrij in het aantal lessen dat zij aan bewegingsonderwijs besteden. Als richtlijn wordt minstens twee uur (120 minuten) bewegingsonderwijs per week gehanteerd, gegeven door een (vak)leerkracht met een bevoegdheid voor bewegingsonderwijs. Dit kan door gymmen, sporten of een andere manier van bewegen. Niet alle scholen halen deze norm. De Tweede Kamer geeft scholen nog drie jaar de tijd om deze norm te halen. Dan gaat de urennorm gelden en kan de inspectie ingrijpen.**

Door kinderen met een breed scala aan sporten kennis te laten maken en plezier te laten ervaren in sport en bewegen wordt de basis gelegd voor een leven lang sporten en bewegen. De gemeente heeft als wettelijke taak om ruimte voor bewegingsonderwijs aan te bieden aan het onderwijs. Dat doen wij door de inzet van onze gemeentelijke gymzalen. Deze zijn specifiek ingericht voor bewegingsonderwijs. In samenwerking met Team Sportservice is een blauwdruk gemaakt voor een uniforme inrichting die aansluit bij de lesmethode van de bewegingsconsulent. Deze lesmethode is overgenomen door diverse ALO's en sportopleidingen. Alle gemeentelijke gymzalen zijn ingericht volgens de blauwdruk. Ook bij het inhuren van zalen voor bewegingsonderwijs vragen wij aan de exploitant hieraan te voldoen. Een aantal gemeentelijke gymzalen zijn daarnaast voorzien van een extra uitdagend sporttoestel b.v. klimwand of elektrische trampoline.



In Den Helder wordt het bewegingsonderwijs verzorgd door combinatiefunctionarissen (beweegconsulenten) van Team Sportservice of door vakleerkrachten die een bevoegdheid bewegingsonderwijs hebben.

Combinatiefunctionarissen bieden naast bewegingsonderwijs extra ondersteuning aan leerlingen met een motorische ondersteuningsbehoefte tijdens of aanvullend op de les. Ook stimuleren combinatiefunctionarissen scholen om in te zetten op spelen en bewegen in de pauze. Daarnaast organiseren zij sportkennismakingsprogramma's voor basisonderwijs onder schooltijd. Bredere ervaring in verschillende takken van sport leidt tot een bewuste keuze in de sportbeoefening.

De combinatiefunctionarissen worden deels gefinancierd vanuit de Rijksregeling Brede Regeling Combinatiefuncties. De cofinanciering komt uit de bijdrage vanuit het onderwijs. De combinatiefunctionarissen kunnen breed worden ingezet, ook als buurtsportcoach. Afhankelijk van de mate waarin het onderwijs gebruik blijft maken van de vakleerkrachten (combinatiefunctionarissen), kan de inzet van de combinatiefunctionarissen worden herzien (met bijvoorbeeld meer inzet op buurtsportcoaches of door te onderzoeken of scholen die geen gebruik maken van de combinatiefunctionarissen toch financieel ondersteuning via de Rijksregeling Brede Regeling Combinatiefuncties kunnen ontvangen).



## 5. Accommodaties

**Sportaccommodaties zijn een basisfaciliteit die bijdragen aan het doel om mensen te laten sporten en bewegen. Binnen onze gemeente zijn verschillende sportaccommodaties, zowel voor binnensport als buitensport. Het algemene beeld is dat de er voldoende accommodaties zijn die voorzien in de sportbehoefte die er is in Den Helder.**

### Binnensportaccommodaties

Binnen de gemeentegrenzen staan diverse binnensportaccommodaties. Dit zijn (gemeentelijke) gymzalen, sporthallen, sportzalen, verenigingszalen. De gemeente heeft zes gymzalen in eigen beheer. De rest van de accommodaties zijn in eigendom van bijvoorbeeld stichtingen, verenigingen, Koninklijke Marine of ondernemers. Vanuit de wet heeft de gemeente de plicht om ruimte te bieden aan scholen voor bewegingsonderwijs (een ruimte binnen uiterlijk hemelsbreed een kilometer van de school). Voor bewegingsonderwijs wordt naast de gemeentelijke gymzalen ook ruimte gehuurd in de particuliere gymzalen en sporthallen. Daarnaast worden de accommodaties in de middag- en avonden ook verhuurd aan particulieren, maatschappelijke organisaties voor sportieve doeleinden. Wij streven naar een optimale bezetting en stimuleren zoveel mogelijk samenwerking tussen verenigingen.



### Zwembad Heersdiep

De gemeente is eigenaar van Zwembad Heersdiep. De exploitatie van het zwembad wordt uitgevoerd door de Stichting Aquacentrum. Met de Stichting is een exploitatieovereenkomst afgesloten.

### Buitensportaccommodaties

In Den Helder bestaan de volgende gemeentelijke sportparken

- Stad Binnen de Linie: sportpark De Linie (Rugbyclub Den Helder, Hockeyverenigingen Hermes, Cricketclub Den Helder, KCWF)
- Stad Binnen de Linie: atletiekbaan Ruyghweg (Koninklijke Marine, AV Noordkop, SV Sportlust)
- Nieuw Den Helder: sportpark Streepjesberg (FC Den Helder)
- Nieuw Den Helder: sportpark De Dogger (HCSC en handbalvereniging DSO)
- De Schooten: sportpark De Schooten (MSV Zeemacht en LR/PC De Duinruiters)
- De Schooten: wielren- en openbaar park DOK
- Julianadorp: sportpark Julianadorp (JVC en handbalvereniging JHC).

Om er zorg voor te dragen dat onze inwoners de mogelijkheid hebben om (in groepsverband) te sporten in een buitenaccommodatie willen we een goede verdeling van buitensportaccommodaties over de wijken, waarbij het uitgangspunt is dat iedere wijk een buitensportaccommodatie heeft.

Bij de stedelijke ontwikkeling wordt de (her)positionering van buitensportaccommodaties meegenomen. Aanpassingen en grote renovatiewerkzaamheden aan een buitenaccommodatie worden beoordeeld in het licht van de stedelijke ontwikkelingen. Er zal, waar nodig, wel worden ingezet op aanpassingen die de multifunctionaliteit van de buitensportaccommodaties vergroten.

De eventuele extra kosten van slijtage als gevolg van intensiever gebruik van de sportfaciliteiten vragen om een structurele verhoging van de onderhoudskosten.

## Burgerinitiatief ONS

Het burgerinitiatief ONS Dorp richt zich sterk op het versterken van de dorpscultuur en het voorzieningsniveau in Julianadorp. Middels het initiatief slaan sportverenigingen, evenementen, het parkinitiatief en het jongerenwerk van MEE&deWering de handen ineen om tot een multifunctionele locatie te komen voor deze voorzieningen. Door middel van deze gezamenlijkheid wordt onderlinge verbinding, een beter aanbod aan maatschappelijke voorzieningen voor Julianadorp en een efficiënt, toekomstbestendig beheer nagestreefd. In de omgevingsvisie Julianadorp zijn diverse zoekgebieden aangewezen voor toekomstige ontwikkelingen, voornamelijk rondom het centrumgebied. De gemeente faciliteert het initiatief de komende periode verder door middel van de inbreng van inhoudelijke kennis en het meedenken over het proces van uitwerken en concretiseren. Op basis van een verdere uitwerking en de zoektocht naar een geschikte locatie zal de komende jaren meer duidelijkheid komen over de haalbaarheid van het initiatief en de rol die de gemeente Den Helder hierin kan spelen.



## Duurzaamheid

We willen zoveel mogelijk de gemeentelijke sportaccommodaties verduurzamen. De buitensportterreinen zijn al verduurzaamd door onder meer over te gaan op ledverlichting. De gemeentelijke gymzalen worden zoveel mogelijk verduurzaamd, passend bij de functionaliteit en haalbaarheid.

Niet alle sportaccommodaties zijn in gemeentelijk bezit. Hierdoor hebben wij geen directe invloed op de verduurzaming hiervan. Wel hebben wij een stimulerende, faciliterende en ondersteunende rol naar verenigingen toe. Er zijn diverse trajecten om sportverenigingen te helpen met verduurzamen:

- Begeleidingstraject verduurzaming sportaccommodaties (themafonds verduurzamen NOC\*NSF):
  - Uitvoeren energiescan inclusief opleveren rapportage
  - Matchen van adviezen en wensen vanuit de club
  - Uitwerken plan van aanpak
  - Begeleiden offertetraject
  - Uitwerken business case inclusief financieel advies
  - Ondersteunen bij realisatie en monitoring
- Subsidie stimulering bouw en onderhoud van sportaccommodaties (BOSA-regeling)
  - 30% subsidie van de in de regeling opgenomen voorzieningen
- Gemeentelijke bijdrage
  - 10% van de investeringskosten naar aanleiding van de energiescan. Hier is in 2019 € 30.000 voor beschikbaar vanuit het programma energieneutraal. Voor dat jaar hebben 7 verenigingen zich hier voor aan gemeld.
- Aantrekkelijke leningen voor de verduurzaming van sportaccommodaties door BNG Duurzaamheidsfonds en Stichting Waarborgfonds voor de Sport.



# Actieplan

Onderwerp	Actie	Termijn
<b>Vitale verenigingen</b>		
Uitbreiden inzet buurtsportcoaches (via Team Sportservice)	Organisatiekracht vergroten van kwetsbare verenigingen door inzet van verenigingsondersteuners door uitbreiding van het aantal FTE	Vanaf 2021
	Maatschappelijke oriëntatie en inzet verbreden van verenigingen door inzet van buurtsportcoach door uitbreiding van het aantal FTE	Vanaf 2021
Subsidie- en tarievenbeleid	Evalueren en eventueel aanpassen	2 <sup>e</sup> kwartaal 2021
Gezonde sportomgeving	Gezonde sportomgeving stimuleren door inzet buurtsportcoach en inzet Team:Fit Coach	Doorlopend
<b>Beweegvriendelijke openbare ruimte</b>		
Beweegvriendelijke openbare ruimte	Bij de inrichting van de openbare omgeving inzetten op het behouden en uitbreiden van de beweegvriendelijke omgeving	Doorlopend
Recreatie en toerisme	Stimuleren van gebruik van openbare ruimte voor recreatie en toerisme door inzet van uitbreiden routenetwerken, uitdagende routes en het stimuleren van sportieve evenementen	Doorlopend
Quelderduijn	Quelderduijn blijft de status als sport- en recreatiepark behouden. Dat betekent dat de bestaande faciliteiten worden onderhouden en waar gewenst nieuwe voorzieningen toegevoegd kunnen worden	Doorlopend
<b>Bereiken van maatschappelijke doeleinden</b>		
Subsidieren van projecten die gekoppeld zijn aan sport en bewegen	Inzet op preventie en vroeg signalering met als doel dat inwoners tijdig worden geholpen om te voorkomen dat problematiek verergerd	Doorlopend
	Inzet op totaalaanpak: breder kijken naar uitdagingen of problematiek om juiste hulp te bieden	Doorlopend
	Focus op doelgroepen: jeugd, ouderen, minimagroepen en asielzoekers	Doorlopend
Pilot ketenaanpak overgewicht jeugd	Om kinderen met overgewicht beter te kunnen helpen willen we een pilot opstarten voor een sluitende ketenaanpak voor kinderen met overgewicht. Dit betekent dat overgewicht in een vroeg stadium gesignaleerd wordt en dat zorgbehoevende kinderen/jongeren en hun ouders direct op de plek terecht komen waar zij gepaste ondersteuning ontvangen.	2021 en 2022
<b>Onderwijs: de basis voor sport en bewegen</b>		
Brede regeling combinatiefunctionarissen	Afhankelijk van de mate waarin het onderwijs gebruik blijft maken van de bewegingsconsulenten (combinatiefunctionarissen), herzien door te onderzoeken of en op welke manier scholen die geen gebruik maken van de bewegingsconsulenten toch gefaciliteerd kunnen worden vanuit de Rijksregeling Brede regeling combinatiefunctionarissen	2 <sup>e</sup> helft 2021
<b>Accommodaties</b>		
Buitensportaccommodaties	Goede verdeling van buitensportaccommodaties, waarbij iedere wijk een buitensportaccommodatie heeft	Doorlopend
	Bij stedelijke vernieuwing de (her)positionering van buitensportaccommodaties meenemen	Doorlopend
Binnensportaccommodaties	Gymzaal Vogelzand afstoten	10-15 jaar
Duurzaamheid	Eigen accommodaties verduurzamen	Doorlopend
	Verenigingen stimuleren, faciliteren en ondersteunen bij het verduurzamen.	Doorlopend





